

EGYHÁZI- ES ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 100 Lei,
fél évre 50 Lei, egyes szám 4 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta)
Református lelkészi hivatal, a hová a
lpp szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény küldendő. Kiadóhiva-
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdi-
nánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrád Géza címére
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő

Lelkészegyesületünk.

Lelkészegyesületünk fordulóponthoz ért. Az erdélyi egyházkerület igazgatótanácsa megtiltotta a fennhatósága alá tartozó lelkészeknek, hogy bármely egyesületben és így, sőt első sorban a Lelkészegyesületben, résztvegyenek. Az igazgatótanács határozatával nincs szándékunk foglalkozni. Sem indító okait, sem célját nem kutatjuk. Bennünket most nem a múlt, hanem a jövő érdekel, mert ez a határozat egyesületünk életében fordulópontot: új jövőt teremtett. Az erdélyi lelkésztársaknak alkalmazkodnia kell főhatóságuk akaratahoz és megszűntek a lelkészegyesület tagjai lenni. De csak ennyi történt és semmi egyéb. A Lelkészegyesület azonban nem szűnt meg, hanem él és működni akar tovább. Mi királyhágómellékiek vállaljuk és akarjuk ezt az életet és működést s a vele járó munkát és feladatot. Nincs semmi okunk, hogy egyházi hatóságunk hasonló tilalmat állítson eléünk és minden reményünk megvan arra nézve, hogy a polgári hatóság sem fog akadályt gördíteni eléünk.

Mi vállaljuk, vállalnunk kell az életet és működést, mert erre kötelez bennünket az örökség, melyet erdélyi lelkésztársainktól átvettünk. Nemcsak és első sorban nem is az anyagi vagyon, hanem a lelki értékek, melyeket tehát nemcsak megőrizni, hanem gyümölcsöztetni és fejleszteni kell. Ők féltve és szeretettel, de egyszersmind bizalommal és reménységgel adták át nekünk, hogy mi tovább folytatjuk egyedül a közösen kezdett munkát, melyet ők most már csak figyelő és biztató tekintettel kísérhetnek tovább. Jól esett és megható volt látni, milyen örömmel fogadták a működésnek általunk nyújtott útját mindnyájan, még olyanok is, akiket eddig talán sokan ellenkező gondolkodásuaknak ismertek, vagy tartottak. Vállalunk kell tehát a folytatást ő érettük.

De azért is, mert a Lelkészegyesület működésére szükség van. Azt hiszem, ma már felesleges arról beszélni, hogy miért van rá

szükségünk nekünk lelkészeknek, hogy legyen tér, ahol egymással minden, sokszor gátló, sőt elválasztó hivataloskodás nélkül találkozassunk, ahol az annyira szükséges és gyakran fogyatékos testvéri érzést ápoljuk, ahol közös céljaink eléréséért munkálkodunk. De szüksége van reá anyaszentegyházunknak is. Ennek a mi szegény és vérkeringésében meglassudott egyházunknak az életébe elevenséget, pezsdülést vinni — azt hiszem vitán felül áll, hogy első sorban a lelkészek feladata. Hála Istennek a királyhágómelléki világi vezetőférfiaink ugyszólván velünk együtt kivétel nélkül buzgólkodnak, de az indításokat, kezdeményezéseket, eszméket és terveket tőlünk várnak és ezeket — méltán — meg is várják. De egyedül, külön, egymástól távol állva, erre nem vagyunk képesek, míg egyesületben kisebb és nagyobb tagozatokban tömörülve, az erőtelenebb is több és hasznosabb munkát végezhet. Ott, ahol az egyházmegyei tagozatok és ezek részei, a körök megvannak és működnek, már is áldásosan érezhető munkásságuk. Az egyházmegyei gyűlésekbe ezek viszik a régi rideg keretek közé az életet. Mennyivel több eredményt érhetünk el, ha még többen egygét tömörülünk, egy egyesületben munkálkodunk.

Szükség van a Lelkészegyesületre éppen most kerületünkben. Mindnyájan érezzük ennek a régóta tartó benualtságnak súlyát, hátrányait, melyben kerületünk több mint két éve vergődik. Nemcsak a közigazgatásban érezzük ezt, hanem szerintem sokkal nagyobb mértékben abban, hogy nincsenek meg a belső élet építésére szükséges szerveink és erőink. Elöttünk áll a feladatok tömege, de nincsenek, akik meg is kezdjék azokat. Az előállókot leköti a kormányzás; akik ezeket a feladatokat látják és végezni is akarják, azoknak nincs semmi megbízatásuk és egyedül állanak. A Lelkészegyesület ezeket köti össze, egyesíti a közös munkára és elvégzi azokat a teendőket, amelyeket a hivatalos egyház nem végezhet el.

De nem végezheti el a belső élet építésének legnagyobb részét mai alakjában és a

mai gondolkodás mellett sehol sem. A lelkek erősítésére, a hitélet gazdagabbá tételére egyesületre van szükség és szükségük van a vezetőknek is egymás erősítésére és egymás lelkének reménységgel és munkakedvvel megteljesítésére.

Vállalnunk kell tehát egyesületünk további működését és életét.

Számban ma kevesebben leszünk, mint együtt voltunk, de hisszük, hogy számunk is szaporodni fog. Alakuljanak meg minden egyházmegyében a tagozatok, lépjen be általuk az egyetemes egyesületbe minden lelkész és így erősödve munkálkodjunk anyaszentegyházunkért, azok helyett is, akik ebben részt nem vehetnek, míg eljő az idő, midőn velük újra egyek lehetünk.

Debreczeni István.

A Lelkészegyesület közgyűlése.

A romániai Református Lelkészegyesület folyó hó 11-én tartotta hirtelen, parancsszóra összehívott közgyűlését, Kolozsváron. Sokan azt gondolták, hogy temetés lesz ez, s talán azért is hiányoztak sokan, akiknek ott kellett volna lenniök. A halálos ítélet elhangzott fölötté s az ítéletet saját magának kellett volna végrehajtani. Ez azonban nem történt meg. Sikerült megtalálni az élet útját, melyen járva tovább folytatja, nem kevesebb energiával működését és szolgálja nemcsak a lelkeszi kar, hanem az egész egyház érdekeit.

Az erdélyi egyházkerület igazgatótanácsa március 20-án hozott határozatával az összes egyházi egyesületeket, így tehát a lelkészegyesületet is feloszlatta. Ezzel kapcsolatban megtiltotta minden lelkésznek, hogy bármely egyházi jellegű egyesületnek tagja legyen, az egyesületeket pedig felhívta, hogy július 1-ig gyűlést tartsanak, melynek egyetlen tárgya a vagyon hovafordításáról való határozat legyen. E rendelethez való alkalmazkodásra mindenkit fegyelmi eljárás mellett kötelezett. E célból hívta össze a Lelkészegyesület elnöksége a közgyűlést június 11-ikére, melyen aránylag kevesen, csak a közelebb lakók s néhány kerületünkbeli lelkész jelent meg.

Dr Kecske méthy István elnök, üdvözlés után ismertette a gyűlés összehívásának okát és egyetlen tárgyát, Nagy Lajos titkár pedig előterjesztette az idevonatkozó hivatalos iratokat. Ezek szerint a Rikánbelüli Communitásnak a Kálvin Szövetség alapszabályainak megerősítéséért beadott kérvénye adta az alkalmat az igazgatótanácsnak a tiltó határozat meghozatalára. Ezeket az alapszabályokat, arra hivatkozva, hogy a Monitorul Oficial február 6-iki számában meg-

jelent egyesületekről és jogi személyekről megjelent törvény szerint, minden egyesület működéséhez hatósági engedély szükséges — a beadott ügyési vélemény alapján — nem erősítette meg és egyszersmind az összes egyházi egyesületeket feloszlatta. A határozatot, mely március 20-án kelt, május 12-én közzétették a Lelkészegyesület elnökségével. Ezenkívül megkapta az elnökség az említett körlevelet, melyben az összes egyesületeket felhívja az igazgatótanács a feloszlátás végrehajtására és a vagyon hovafordítása felől való határozatra.

Az iratok ismertetése után az elnök javasolta, hogy a közgyűlés az igazgatótanács határozatát vegye tudomásul és határozza el, hogy meglevő vagyonát milyen célra használja fel.

Daróczy pénztáros szerint az egyesület vagyona 14,457 lei takarékpénztári betétből, mint-hogy 10,000 lei naptár kintlevőségből, azonkívül tagdíjhátralékokból áll. Nagy Lajos titkár javasolja, hogy az egész összeget adja át az egyesület a kolozsvári Szeretetháznak. Kovács László esperes ellenben azt indítványozta, hogy osztassék fel a Szeretetház és a Theologia között. Az előadásából kitűnik, hogy az egész összeg tulajdonképpen az általa közvetített harang-megrendelések után, a harangöntő által befizetett jutalékokból állott elő. A tagsági díjakat és egyéb befolyt összegeket tehát a lap és a naptár felemésztette. — Tarnóczi Lajos alelnök felszólalása és vele együtt a királyhágómelléki kerület lelkészeinek állásfoglalása azonban egészen más irányba terelte a határozatot. Tarnóczi ugyanis hangsúlyozva a Lelkészegyesületnek ugy a jelenben, mint a jövőben való fontosságát és szükségességét, kiemelte, hogy az igazgatótanács hatásköre csak az erdélyi egyházkerületre és lelkészeire terjed ki és így a feloszlátás, illetve megtiltás csak rájuk vonatkozhatik, a Lelkészegyesületnek azonban a királyhágómelléki kerületben is vannak tagjai, akiket ez a határozat semmiképpen nem érint, az egyesület adja át az egész vagyont a királyhágómelléki résznek és az erdélyiek mindenkorra biztosítsák jogukat az őket megillető arányban. Ilyen értelemben határozati javaslatot terjeszt be.

Vásárhelyi Boldizsár tb. esperes, Kovács László, Bélték Lajos, dr Bodnár Gábor, Gergely Ferenc, Daróczy, Debreczeni István és mások hozzászólása után, Nagy Lajos indítványát visszavonva, csatlakozott Tarnóczi javaslatához és a közgyűlés a következő határozatot hozta:

Lelkészegyesületünk közgyűlése határozatilag kimondja, hogy az erdélyi egyházkerületet igazgatótanácsának az egyesületekről, mint jogi sze-

mélyekről szóló törvényre hivatkozó határozatát tudomásul veszi. Amennyiben azonban az egyesület nem mint erdélyi, hanem mint Romániai Református Lelkészegyesület alakult meg, amely felett az erdélyi igazgatótanácsnak jurisdictiója nincs, — mivel a jelzett törvényt a királyhágómelléki egyházkerületben egyházhatóságilag ezideig meg nem hirdettek, a Romániai Református Lelkészegyesületnek pedig annak területén is vannak tagozatai és tagjai, az igazgatótanács fentebbi határozatát úgy értelmezi, hogy az csupán az országos jellegű egyesület Erdély területén való működését tiltja meg, de ugyanez az egyesület a királyhágómelléki kerületben továbbra is működik, ez okból a vagyont ezt a Lelkészegyesületet illeti s közgyűlésünk azt annak adja át. A jövőben ennek a Lelkészegyesületnek lesz joga és kötelessége az Egyesület további sorsáról határozni. Ha azonban az Egyesület bármi okból tovább nem működhetné, az átadott vagyont a kolozsvári Szeretetház céljaira kell fordítani.

A vagyont átadásával és átvételével a közgyűlés a pénztárost, számvevőt, Tarnóczi Lajost és Bodnár Gábor jegyzőt bízta meg. A naptári és tagdíjhátralékosokat pedig felhívja, hogy tartozásaikat minél előbb fizessék be, mert különben ügyvéd által fogja az Egyesület behajtani. Az előre befizetett tagdíjakat — ha az illetők kifejezetten kérik, a pénztáros visszafizeti.

Végül az elnöknek lelkesedve mondott köszönetet eddigi önzetlen fáradozásaiért és szeretetteljes vezetéséért.

A nagykarolyi egyházmegye közgyűlése.

Nagykarolyi református egyházmegyénk április hó 24-én tartotta rendes közgyűlését Nagykarolyban.

Örök szépségű X.C. zsoltár 1-ső versének elénekzése után Esperes ur szíveket magával ragadó imádságának áhitatos szavaival fordultunk Istenhez, hálát adva a multban tapasztalt atyai gondviselésért, könyörögve a jelen súlyos keresztjeinek elhordoztatásához erőért, a jöhető megpróbáltatásokhoz újabb kegyelemért.

Ezután Gondnok ur buzdító, különösen a belmisszió mezején való lankadatlan munkálkodásra serkentő megnyitója és a gyűlést alkotó tagok számbavétele következett.

A tulajdonképeni tárgysorozat megkezdése előtt a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a nagy költő-papot: Szabolcska Mihályt, az ő kettős jubileuma alkalmából, jegyzőkönyvi kivonat kapcsán, szeretettel üdvözl. Majd egyházmegyénk egy esztendő életének szellemi és anyagi mozzanatait híven felülműtő, terjedelmes esperesi jelentés kötötte le a

figyelmet, amelynek hatása alatt többek között feliratban kéri a közgyűlés az egyházkerületet egy igazán népünknek való „Nép Lap“ megindítására.

Varga Ilma, gencsi tanítónő esküvétele, számvevőszék jelentése és a tanítóegyesület többrendbeli felterjesztése után valóban megütközéssel és jogos elkeseredéssel hallgattuk a királydaróci lelkész afeletti panaszát, hogy visszaállított felekezeti iskolájukat a szatmári kir. tanfelügyelőség sérelmes intézkedése miatt nem nyithatták meg. A panasz lehető orvoslás véget kerület elé kerül, — a miniszternél való hatós közbenjárásra kérve az elnökséget. Ezt kéri egyházmegyénk utján ismételtén a berei egyház is, ahol az egyházmegyei és kerületi jogérvényes bírói ítélettel elmozdított tanító — nagy kárára a vallás-erkölcsi életnek — a polgári hatóság támogatásával működik és havonként kérelmetlenül behajtatja a díjlevél szerinti javadalmazáson felül az állami tanítókéval egyenlő fizetést is.

Szomoruan értesültünk a nagy kultur-missziót teljesítő szatmárnémeti-i tanítónőképző igazgatótanácsának ama határozatáról, mely szerint az anyagi nehézségekkel küzdő és a mostoha körülmények miatt elnéptelenedett intézetet a jövő iskolai évre már nem nyitja meg. Közgyűlésünk, mint az intézet fenntartó-testületének egyik tagja, fájdalmas szívvel vette tudomásul a jelentést s elhatározta, hogy az esetleges teher vállalásával az intézet liquidálásában részt vesz.

Több egyház adókulcsának, szabályrendeletek, szerződéses, díjlevelek, alapító levelek jóváhagyása, illetve a megerősítés kieszközlése céljából a kerületre való felterjesztés elhatározása után — kimondotta közgyűlésünk azt is, hogy kéri a kerületet, hogy a kerületi lelkész, nyugdíj és özvegy-árva gyámintézet minél sürgősebb létesítése tárgyában haladéktalanul tegye meg a kellő lépéseket.

Még két nagyon fontos tárgya volt a közgyűlésnek: a vasárnapi iskola és az egyházfegyelem. A jelenlévők szívéből jóleső érzést váltott ki a lelkészegyesület elnökének jelentése, mely szerint a vasárnapi iskolai oktatást egyházmegyénk minden gyülekezete megkezdte. A Lelkészegyesület által előterjesztett egyházfegyelmi szabályzat elfogadott és addig is, míg a felsőbb egyházi hatóság e tekintetben véglegesen határoz: közgyűlés az egyházfegyelmet a kebelbeli egyházakra kötelezőnek határozta.

Vajha! a jószándékot Isten gazdag áldása koronázná!

Pár bírósági ügy letárgyalása után a gyűlés véget ért. Mi pedig visszatérve gyülekezeteinkbe és a gyűlésen nyert indítások hatása alatt, megkezdjük ismét a munkát, melytől — Isten segédelmével — egyházi életünk megelevenedését, újjászülését reméljük és várjuk.

pf.

Magyardécse intő példája.

Egyházunk történetében páratlanul álló, nemcsak megbotránkoztató, de egyenesen megborzasztó esemény teszi szomorúan nevezetessé a magyardécsei gyülekezetet. Mekkora bűnbánat, mennyi keserű könnyhullatás és micsoda szent, elszánt önmegtisztítás kell ahhoz, hogy ez a gyülekezet helyrehozhassa a bűnt, amely kebelében történt!... Szerencsétlen magyar református népünknek egyetlen szent erőforrása őseink tiszta hite, életének egyetlen oázisa őseinek temploma és jaj ennek a népnek, ha templomát, istentiszteletét, vallását többé nem tekinti szentségnek, amelyhez csak imádságos szívvvel közeledhetik!... De a mi népünknek tiszteletreméltó jellemvonása volt mindenha az, hogy az Istenházát és az Isten tiszteletét sérthetetlen szentség gyanánt védte és becsülte s ezt a tiszteletet kiterjesztette mindenre, ami a templommal és istentisztelettel összefüggött: a lelkipásztorra csak úgy, mint azokra a dologi eszközökre, amelyek az istentisztelethez tartoznak. Mindnyájan jól tudjuk, hogy a mi népünk az istentiszteletnek csak szóval, vagy illetlen magatartással való megzavarását is mindenha lelke mélyéből jövő felháborodással ítélte el. Az Urnak szent asztalát és az Uri szent vacsorát pedig olyan, hozzá egyedül illő lelki hódolattal vette körül, hogy annak bárminemű megsértése egyenesen lehetetlennek látszott s az is volt — egészen mostanáig, míg a magyardécsei gyülekezetnek egy csoportja irtoztató és hihetetlen megtévelyedésében arra a szentségtörésre nem vetemedett, hogy meggyalázza a Megváltó Isten érettünk megtöretett testének és kiontott vérének szent jegyeit. A toll remeg a kezünkben, amikor ezt a szörnyiséget le kell írunk! Ugy tudjuk az egyház történetéből, hogy csak egyetlen-egyszer készült egy elvetemedett embercsoport hasonló bűnt követni el, midőn Genfben, a Kálvin János által az Ur asztalától eltűnt libertinusok fegyveresen vonultak be a templomba, hogy kényszerítsék az Ur szolgáját a szent jegyeknek számukra való kiszolgáltatására. De még ezek a vad, gonosz, fegyveres martalócok is megrettentek és meg-szégyenülten kullogtak el a szent asztaltól a Kálvin János haláltmegvető ellenállása folytán. A magyardécsei gyülekezet némely tagjai azonban azzal szégyenítették meg a libertinusokat, hogy teltettek rajtuk és elkövették a bűnt, amelynek nincsen párja a keresztyénség történetében. Egy Balla-nevű család tagjai, férfiak és nők (!), mivel a lelkész a konfirmációi előkészületben részt nem vett gyermekeiknek az urvacsorát nem szolgál-tatta ki, reárohantak az urasztalára, azt fölbortották, a szent kelyhet a földhöz verték, egy másikat a lelkészhez vágta éktelen káromkodással és a lelkész brutálisan ütlegelve, a templomból kiűzték. s ez az eset a gyülekezet szemeláttára, akkor történt, amikor a gyülekezet ifjúsága, a jövő reménysége, konfirmációi fogadalmát letéve, életében először járult az Ur asztalához, hogy lélekben egyesüljön Krisztussal és a szent tiszta szeretet életére magát holtig elkötelezve, induljon egy jobb világot teremteni a gyűlöletnek és a bűnnek világában. Ezt a lélekrendítő, köny-

fakasztó szent szertartást gyalázta meg az a szerencsétlen csoport, bűnét azzal is tetézve, hogy az ifjúság lelkének legtisztább, legszebb életórájában, amikor leginkább hiszünk a Békesség, a Tisztaság és a Szeretet hatalmában, talán soha ki nem törülhető brutalitással égette bele a Bűn szörnyűséges, szennyes, torz arculatának szívet-fagyasztó, hitet gyilkoló vonásait. Ezt a lélekgyilkosságot talán csak az az egy — de annál szomorubb — tény magyarázhatja, hogy ezek a szerencsétlen emberek nem tudták felfogni elvakult dühökben és hiányos, felületes keresztyén öntudatuk folytán cselekedetük egész szörnyűségét. A meggyalázott magyardécsei templom azóta bezárva áll és új felszentelést vár, de lesz-e új szentelése a meggyalázott lelkeknek és gyógyulnak-e be a lelki sebek, melyeket a bűn ütött?... Kétségtelen, hogy a világi bíróság büntető keze a törvény erejével fog lesújtani a bűnösökre és az annál kívánatosabb, mert jaj lenne annak az államnak, amelynek polgárai között bármely felekezetben az ilyen lelkület büntetlenül harapózhatna el, de nekünk, a református Anyaszentegyháznak elsősorban nem erre az elégtételre van szükségünk s emellett és ezentúl a mi számunkra a magyardécsei intő példa az egész egyház lelkiismeretén átborzongó tanulságokkal kell hogy szolgáljon!

Ez a tanulság elsősorban a lelkipásztorokhoz, azután a hivekhez s végre a hivatalos egyházhoz szól, intve minket a megújulásra és önmagunk összeszedésére a lethargikus sorvadás álmából!

Bármiféle előzményei lettek legyen is a magyardécsei esetnek, amely végtére is csak a kirobbanása lehet egy lappangó ellenségeskedésnek — gyarlóságunk tudatában is alázatos meggyőződéssel valljuk, hogy ahol a lelkipásztor hivatásának teljes magaslatán áll, ott ilyen eseteknek nem szabad előfordulniuk és nem is fordulhatnak elő.

Távol legyen tőlünk, hogy a magyardécsei lelkésztestvérünket itt vádolni akarjuk. Nem is személyekről beszélünk, hanem mindnyájukra vonatkozólag megállapítjuk, hogy a Szentírás által élénkbeszabott lelkipásztori eszmény szerint a lelkipásztorban annyi bölcs megértésnek, a bajokat megelőző pásztoralis prodenciának, szelidségnek, atyailag fölényes szeretetnek, leleményességnek és találékonyságnak kell lennie, hogy minden ellenségeskedést és minden ilyesfajta elragadtatásra alkalmas robbanó anyagot a lelkekben előzetes kezeléssel, türelmes és magára nem tekintő áldozatossággal már előjeleiben és csirájában lehetlenné kell tennie. Nem részletezzük a kérdésnek ezt az ágát: magunkba szállva, bűneink tudatában könyörgünk Istenhez több, mélyebb személyes keresztyén hitért, alázatosságért, a szeretet szelidségeért és bölcsességéért a Krisztus által. Jobban, mondhatnám: fanatikusabban kell szeretnünk a Krisztust, az Egyházat, a Népet és sokkal több önkritikára és megalázkodott önátadásra van szükségünk ma ahhoz, hogy hivatásunkat teljesíteni tudjuk, mint régen. Imádkozó, Szentírással táplálkozó, ősi hittünket újra és újra öntudatosító, alázatosan tanuló és önzetlenül cselekvő életért kell könyörögnünk és fel kell szentelnünk magunkat a krisztusi szolgálatra, nehogy rajtunk

vétessék számon a mi népünk elveszése, sőt hogy általunk megtartassék ez a nép.

De nemcsak a lekipászorokhoz, hanem a gyülekezetekhez is kiált a magyardécsei intő példa. Presbiterok és hivek: ha ti igazi reformátusok vagytok, ha ti tudjátok és élitek a református vallást: akkor lehetetlen, hogy köztetek szentséggyalázások és lélekgyilkolások történjenek. Lehetséges volna-e egy atyái hitét komolyan valló gyülekezetben, hogy valaki konfirmációra való komoly előkészület nélkül gyermekét maga odabocsássa az Urasztalához, sőt követelje, hogy azt a szent jegyekben részesítsék? Hát nem tudjátok, hogy a méltatlan kárhozatot eszik és iszik önmagának, vétkezik az Ur teste és vére ellen, mivel hogy azt nem becsüli meg? A saját gyermekeinek kárhozatára munkálhattok-e, ha igaz reformátusok vagytok? Nem hogy a lelkész, de egyetlen presbiter, egyetlen egyháztag sem nézheti el az efélet, ha hozzá nem akar járulni maga is a bünhöz. Lehetséges-e, hogy egy gyülekezetben, amely vallását szentnek, igaznak, üdvözítőnek vallja, akadhatott csak egy is, aki végignézte a gyaláztatot s nem tett meg mindent előre, hogy az megakadályoztassék? Református családapák és anyák: mi lesz a ti gyerekeitekből, ha naponként nem imádkoztok érettük és velük, ha házatokban nem zengenek zsoltáraink s a Szentírást, a kátét, az imádságos könyvet naponként együtt nem olvassátok? Ha nem szoktatjátok gyermekeiteket az Isten házában látogatására s tisztességes, szent életre? Sőt ti adtok példát arra, hogy fölrughatnak minden szentséget? Az Isten átká, a halál és kárhozat vár reátok, elvadult gyermekeitekre s az egész nyomorult nemzetségre, amely az Istent megvetette és ostoba önzésben és gőgjében a hasának adta magát, hogy azt imádjá!... Ideje felébredni az ördög párnájáról, református magyar nép! Amig nem késő! — Az Ursten titeket minden gyermekei közt a legnagyobb áldásával áldott meg, amikor — örök hála legyen érte szent nevének! — megengedte, hogy ti a szent, igaz, tökéletes református keresztyén vallásban születettetek, nevelkedettetek és ennek a legdicsőségesebb édesanyának, a Krisztus református Anyaszentegyházának kebelén vihetitek véghez a ti üdvösségeteket. Ezt a vallást, ezt az egyházat szeretni, ezért mindent áldozni, ennek anyai parancsai szerint élni nem tőletek érdem, hanem soha meg nem hálálható isteni kegyelem, — ezt megvetni és hűtelenül megtaposni pedig a ti részetekről a legnagyobb bűn és legörültebb elvetemültség — saját magatok ellen! A magyardécsei intő példa nemcsak az ottani gyülekezetet, de minden gyülekezetet magábaszállásra, bűnbánatra, halhatatlan lelke érdekeinek felismerésére, az Anyaszentegyház buzgó szerelmére s szent életre kell hogy ösztönözzön és arra a szent elhatározásra indítson, hogy míg a maga református vallását boldog örömmel és isteni szent félelemmel igyekszik élni és becsülni, vágja ki maga közül a gonoszt, az egész szent gyülekezetet megrontó rothasztó mérget, az undok fekélyt a Krisztus ékes menyasszonyának arcán. És könyörögjön, hogy az Ur térítse meg, tisztítsa meg az elvetemedett bűnösök lelkét, hogy igaz megértéssel visszafogadhassa azokat kebelébe, ha az Urnak

tetszik megbizonyítani rajtuk kegyelmét — mert ember nem tarthat velük közösséget, míg rothadásuk bűzében fetrengenek.

És kiált a magyardécsei intő példa a hivatalos református egyház egyeteméhez, a maga felelős és hivatalos hatóságaiban! Íme a félelmes, a sürgető, a nem mellőzhető, szomorú, rettenetes felkiáltó jel, a legkomolyabb egyházi fegyelem életbeléptetésének sürgős szükségessége mellett! Mi vagy te, romániai magyar református egyház? Isten választott szentjeinek serege vagy-e, aki a Krisztus zászlója, a Keresztalatt vezeted az örököt, Krisztus által, a Szentlélek és Ige által toborzott, igaz hitben megegyező sereget az örökéletre? Vagy mindenféle gyűlevésznek vendégfogadója vagy, amelyet akkor keresnek fel s akkor hagynak ott, amikor nekik tetszik s azt csinálják benned, amit akarnak? Te vagy-e az Isten Kegyelmének, a tiszta Igének, az egyedüli Közvetítőnek, a valóban szent Sakramentumoknak, az élő hitnek, a munkás szeretetnek és az üdvösség bizonyosságának megtisztított, könnyel, vérrel megmosatott Egyháza, akinek kebelébe tartozni üdvösség, kivettetni belőle kárhozat? vagy te csak aféle ház vagy, amelyben kényelmesen lehet nem hinni, magunkkal betelni és kérkedni, amelyet lehet és szabad beszemetezni, megfertőzni, megvetni, — ajándékait kegyesen elfogadva, összedűlni hagyhi? Mi vagy te, Krisztus menyasszonya? Mi vagy? Ha az vagy, akinek lenned kell: szedd össze magadat és fegyelmezd meg a kulcsok hatalmával a tagjaidat, a papjaidat, a presbitereidet, a hivedet! Térj magadhoz, drága Sion! Hiszen mindent te adsz, ami ér valamit e világon: élj a hatalommal, amelyet Krisztustól nyertél és a Krisztus becsület ügyéért teremts a házában szent, tiszta, alázatos, engedelmes, békességes, szelid, szeretetteljes, ékes életet és gyomlálj ki magadból a gázt, — aki eléktelenít, nem szeret, nem engedelmeskedik, nem áldoz, sőt meggyaláz téged. Még ha százezer névleges tagodat vetnéd is el: nyertél, mert a megmaradt százazrekkel hitben megerősödött és élő egyházzá lennél, amely valósággá tenné a Krisztust, akit méltatlanjaid hazugsággá akarnak tenni: És él az Isten, hogyha bátor leszel megtisztítani magadat: tisztaságod édessége gyötrelmes bűnbánattal fogja kiűzőbődre alázni a tékozló fiak szégyény, szomorú, visszasíró fejét...

A magyardécsei intő példa mögött az elnyelő örvény sötétlik.

A Kegyelem Istene az ő Szentlelkével legyen velünk!...

Harangokat,

vas harangszereleőnyekkel ajándékos és vas harangállványokkal

Hönig Frigyes

harang-
öntődéje

RRRD, Sírada Barltu No. 10-21. Alapítva 1840.

Egyházi hírek

Református Árvaházi Naptár. Ezzel a címmel határozott vallásos tartalmu, evangéliumi szellemű református naptár jelenik meg Csernák Béla egyh. ker. főjegyző és Debreczeni István, lapunk szerkesztője szerkesztésében, kik köré a legkiválóbb egyházi írók csoportosulnak a két egyházkerület területéről. A naptár tiszta jóvedelmét legnagyobb részben a nagyváradi protestáns árvaház javára fordítjuk és erre a célra ezután minden évben — képekkel díszítve — kiadjuk. A naptár Béres Károly könyvnyomdájában jelenik meg, kinek jóneve kezeskedik a külső kiállítás csinoságáról és szépségéről, mely idejekorán fog megjelenni és az ára mérsékelt lesz.

Felhívás a Lelkészegyesület tagjaihoz

Mivel a Lelkészegyesület hivatalos lapja megszűnt, új lap pedig a jelen viszonyok között aligha jelenhetik meg, a Lelkészegyesületre vonatkozó közleményeket minden alkalommal készséggel hozunk lapunkban. Felhívjuk tehát az egyesületnek régi tagjait, hogy ha ügyeink iránt érdeklődnek, rendeljék meg lapunkat, melyet most minden tagnak megküldünk. Ha az új előfizetők száma elég lesz, akkor lapunkban a mai terjedelem mellett külön 2 oldal mellékletet adunk a Lelkészegyesület számára.

A nagykarolyi ref. egyházmegyei tanítóegyesület első vándorközségi ülését folyó hó 20-án, Domanești—Domahida községben tartotta meg. Az anyagi helyzete miatt csüggedő ref. tanítóság összeülve reggel 9 órakor ünnepélyes istentiszteleten jelent meg a község ref. lakosságának részvétele mellett, mely alkalommal nagytiszt. Szabó Lajos ref. lelkész tartott a tanítói hivatást méltató magas szárnyalású egyházi beszédet. Ez alkalommal is szerepelt az alig fél év óta megalakult egyházi énekkar, mely tanujelét adta annak, hogy rövid idő alatt, lelkes vezetés mellett mire képes a mi — eddig sok helyen magárahagyott — egyszerű falusi népünk is. — Istentisztelet után a közgyűlés vette kezdetét, amelyen nagytiszt. Takács Ferenc, egyházmegyei tanügyi biz. elnököt vendégünként üdvözölhettük. Hajnal József elnök egyházmegyéinkből történt eltávazása folytán elnökké Szaleczki Miklós, alelnökké Ottmayer Gyula, pénztárossá Bakó István választott meg. Foglalkozott még a közgyűlés egyházm. határozataival, őszi nostrifikáló vizsga, de különösen a fizetés és nyugdíj ügyével, melynek rendezetlensége, amannak csekélysége a legmélyebb keserőséggel tölti el a tanítókat. — Egy órakor dr. Domahidy Pál ur — diszkartjának megtekintése után — magyaros vendégszeretettel tűntette ki a tanítókat. Az iskolában tartott közebeden és d. u. ünnepélyen a helyi notabilitások: Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnok, Csaba Adorján, a nagy-

bányai egyházmegye főgondnoka, dr. Kölcsey Ferenc, egyházm. főügyész, dr. Rácz Károly szatmári ügyvéd, a helybeli g. kath. egyház esperes-lelkésze, r. áll. iskola tanítókar, ref. egyház lelkésze, gondnoka stb. is résztvettek. A délutánt az iskolás gyermekek kedves ünnepsége foglalta le a fél község jelenlétében. Bakó István a „madarak és fák védelméről” tartott egyes elnök megnyitóját után olyan szép mintatanítást, mely úgy a gyermekeket, mint felnőtteket magával ragadta, gyönyörködve az értelmes tanulók szavalaiban és kedves énekeiben is. — Több gátló körülmény dacára is, az alaposan előkészített nap kedves emléke marad úgy a tanítóknak, mint a község lakosainak, amelyért Török Bernát domahidai ref. tanítót, egyesületünk lelkes jegyzőjét illeti az az elismerés. Moftinul-Mic—Kismajtény, 1924. május hó 27. Ottmayer Gyula, ref. tanító.

Hivatalos rész.

Pályázati hirdetés.

A máramaroszigeti ref. egyházközség pályázatot hirdet halálozás folytán megüresedett tanítónői állására. Javadalom: évi 12,000 Lei készpénz; 2400 Lei drágasági pótlék; 2400 Lei lakáspénz; 1000 Lei ötdéves korpótlék az egyház pénztárából, havi előleges részletekben, a tanítói államsegélyek rendezéséig. A korpótlék időbe a ref. elemi iskolákban rendes tanítói minőségben eltöltött évek beszámíttatnak.

Kötelessége: az I—II. elemi vegyes osztályok (esetleg I—VI. elemi leányosztályok) tanítása, kézi-munkaoktatás s belmissziói segédkezés.

Kellőleg felszerelt pályázati kérvények a lelkészi hivatalhoz küldendők, 1924. évi augusztus hó 1-ig. Az állás 1924. évi szeptember 1-én elfoglalandó.

Bede László,
ref. lelkész, ísk. szék. elnök.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein & Fiai orgona- és harmonium gyárában, Timisoara.

Ritmű hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan rakliron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközölteknak. Költségvetéssel és harmonium-rajjegyzékkel díjtalanul szolgálunk. 8—26

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődjé Ghioroc-on
(Győrök, Brad-megye)

harangot,

a legjutányosabb árak mellett készít a legfinomabb anyagból bármely hangu és nagyságu a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválósgát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.] 5